

ČLENONOŽCI:

- iz mnogoščetincev (prinožice v členaste končine)
- hitinjača
- ekstremitete
- telesna iz prvotne in drugotne
- nesklenjeno krvožilje
- brez migetalk
- neenakomerno členjeni (glava / oprsje / zadek / glavoprsje)
- enoplastna povrhnjica
- levitev
- en par metanefridijev / Malpighijeve cevke
- hrbna žila (srce)
- škrge / listasti / cevasti sistem zračnic

RAKI:

- iz mnogoščetincev preko starih členonožcev (členjenje prinožic, krpi)
- debela hitinjača (apnec)
- glavoprsje
- prvotno dvovejnate končine
- 2 para tipalnic
- 3 pari čeljusti
- škrge
- oklep na glavoprsju
- živčevje in čutila dobro razvita
- kompleksne oči
- ločen spol
- razvoj po različnih stopnjah ličink (1-navplij (3 p. konč. - v 2 para tip. in prednje čeljusti)

Sistem: - nižji / višji (stalno št. tel. členov -20, redko navplij)

Nižji:-listonožci (povodna bolha), dvoklopniki, ceponožci (samook), vitičnjaki

Višji:-deseteronožci (dolgorepci (potočni rak) / kratkorepci (rakovice)), enakonožci (sladkovodni osliček), postrance (navadna postranica)

PAJKOVCI:

- iz vodnih pračlenonožcev
- glavoprsje na zunan nečlenjeno
- zadek členejen / nečlenjen
- na glavop. 6 parov končin (1.-2 para-pipalke / noge)
- na glavop. enostavna očesca
- 1 pipalke - prehranjevanje
- 2 pip. tipalnici / lovilni konč. / nogi
- dihajo z listastimi zračnicami (iz vgreznjenih škrg) / z razvejanimi, cevastimi zrač.
- izločala se izlivajo v črevo - Malpighijeve cevke

Sistem: ščipalci (karpatski, gozdni ščipalec), pajki (črne vdove, rdečepikasti, hišni, vodni pajek, križevce), suhe južine (pozdni Matija), pršice (navadni klop, človeški srbec)

STONOGE:

- iz posebne skupine mnogočlenarjev, ki so nastali iz mnogoščetincev po prehodu na kopno
- dobro razvita glava
- enakomerno členjen dolg trup
- vsi kolobarji, razen zad. nosijo po 1 par členastih nog
- na glavi imajo po 1 par tipalnic in 2 / 3 pare čeljusti
- dihajo s cevastimi zračnicami

Sistem: (zračničarji + žuželke)kačice, strige

KAČICE:

- podvojeni kolobarji- vsak dvojni kol. 2 para nog in dihalnic
- trebušnjača po 2 para živčnih vozlov na dvojni kolobar
- srednje čeljusti zakrmele
- mladiči le 3 pare nog
- železna kačica

STRIGE:

- dolgo, sploščeno telo
- vsi 3 pari čeljusti dobro razviti
- sprednji par nog je kaveljčast - čeljusti nožici

Sistem: navadna striga, sobna striga, veleskolopendra

ŽUŽELKE:

- iz prednikov stonog po skrajšanju telesa, po nj. razdelitvi na tri odseke in po zmanjšanju števila nog
- glava, oprsje, zadek
- oprsje je iz 3 členov (vsak 1 par nog), zadek brez nog
- razvoj je nepopolna / popolna preobrazba s stopnjo bube
- glava dobro razvita z 1 parom tipalnic
- sestavljene oči + 3 pikčastih oči na temenu
- 3 pari čeljusti (grizalo / par pipalk / spodnja ustna)
- oprsje: predprsi, sredoprsje, zaprsje
- noge iz 5 galvnih členov se končajo s krempljčastim stopalcem
- zadek iz 10 / 11 členov
- čutila dobro razvita